Gemeente West Maas en Waal

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente West Maas en Waal

Nr. 532122

13 november 2026

Beleidsregel energieopslag gemeente West Maas en Waal 2026

Vastgesteld bij collegebesluit van 10 november 2026, kenmerk Z.138946.
Het college van burgermeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal overwegende dat:
Beschikbaarheid van elektriciteit een steeds groter wordend probleem is;
De netcongestie de komende jaren voortduurt;
In de omgevingsvisie staat dat alle mogelijke maatregelen worden genomen om netinpassing te stimuleren en zo netcongestie tegen te gaan;
Energieopslag een oplossing kan zijn voor korte en/of lange termijn;
Het wenselijk is hiervoor kaders te stellen onder welke voorwaarden er wordt meegewerkt aan het plaatsen van energieopslagsystemen;
Gelet op artikel 160 van de Gemeentewet, artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht en de geldende Algemene plaatselijke verordening gemeente West Maas en Waal.
Besluit vast te stellen de volgende:
'Beleidsregels energieopslag gemeente West Maas en Waal'

Doel

Deze beleidsregels bieden een basis om binnen de gemeente West Maas en Waal om te gaan met energieopslag. De beleidsregels hebben de volgende doelen:

-Duidelijkheid bieden aan initiatiefnemers, inwoners en raad over wanneer de gemeente energieopslag toestaat, onder welke voorwaarden, en wanneer niet.
-Het benoemen van ruimtelijk relevante aandachtspunten voor de inpassing van energieopslag in de fysieke leefomgeving.
-Het college en de ambtelijke organisatie voorzien van een consistente grondslag voor vergunningverlening, advisering en handhaving.
-Grondslag scheppen voor regionale afstemming binnen Regio Rivierenland.
-Het bieden van een 'opslagladder' voor de locatievraag.
-Het college positie geven in het gesprek met initiatiefnemers: goede aanvragen efficiënt kunnen doorlaten, aanvragen met zorgpunten gemotiveerd kunnen aanhouden en vragen kunnen stellen.

Artikel 1. Begripsbepalingen

Aansluiting: De verbinding op het elektriciteitsnet.
Aanvraag: Verzoek tot het opstellen van energieopslag.
Aanvrager: Inwoner, bedrijf, vereniging, concessiehouder of gemeente.
Achter-de-meter: Aansluiting aan de gebruikerskant van de elektriciteitsmeter, zonder eigen aansluitpunt op het net.
ACM-prioriteringskader: Kader van de Autoriteit Consument & Markt voor de volgorde waarin netbeheerders schaarse transportcapaciteit toewijzen aan aanvragers.
Agrarisch bedrijf: Een akkerbouw-, bloementeelt-, sierteelt-, fruitteelt- of ander tuinbouwbedrijf, alsmede een pluimvee-, varkens-, mestrund- en mestkalverenhouderij, paarden- en geitenhouderij dan wel een uit twee of meer van genoemde bedrijfstakken samengesteld bedrijf.
Bedrijf: Een bedrijf dat bij de Kamer van Koophandel is geregistreerd en een vestiging heeft op een adres in de gemeente West Maas en Waal.
Bedrijf energieopslag: Energieopslag die dient ter ondersteuning van een andere bedrijfsactiviteit en daaraan gekoppeld en ondergeschikt is. De bedrijfsenergieopslag ondersteunt daarmee de hoofdfunctie van de locatie waar deze is geplaatst. Dit wordt ook wel aangeduid als gekoppelde of co-located (batterij)opslag.
Beheerder: Degene die de energieopslag plaatst (installatieverantwoordelijkheid), beheert en onderhoudt.
Bewoner: Inwoner van de gemeente West Maas en Waal, volgens inschrijving in de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP).
Bibob-onderzoek: De Wet Bibob heet voluit 'Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur'. Met de Wet Bibob wil de overheid voorkomen dat een bepaalde vergunning die zij afgeeft, wordt misbruikt voor criminele activiteiten. Bij het Bibob-onderzoek wordt onderzocht of de vergunning die de gemeente verleent of de persoon 'met wie zij zakendoet' betrouwbaar en integer is.
Bedrijventerrein energieopslag: Energieopslag bedoeld om de energiebehoefte van bedrijven te ondersteunen op een bedrijventerrein. Hierbij is de energieopslag niet voor slechts 1 gebruiker beschikbaar.
Cable pooling: Meerdere hernieuwbare installaties gekoppeld aan één netaansluiting.

Capaciteit systeem MWh: De duur waarvoor een energieopslag op maximaal vermogen kan laden of ontladen: 2, 4, 6 uur of langer. Een langere duur (4 uur of meer) draagt bij aan het opvangen van dagpieken van zonne-energie en heeft daarom de voorkeur.
Capaciteitsbeperkingscontract: Een contract tussen initiatiefnemer en netbeheerder waarin de inzet van het systeem wordt beperkt ten behoeve van het lokale net.
College: Het college van burgermeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal.
Congestiemanagement: Maatregelen van de netbeheerder om bij schaarste op het net vraag en aanbod tijdelijk op elkaar af te stemmen.
Congestieneutraal aansluiten: Een wijze van aansluiten op het elektriciteitsnet waarbij geen nieuwe netcongestie ontstaat en bestaande netcongestie niet wordt verergerd.
(net)Congestieverzachter: Een installatie of toepassing die bijdraagt aan het verminderen van netcongestie door het vrijmaken van (tijdelijke) transportcapaciteit op het elektriciteitsnet, waardoor ruimte ontstaat op het elektriciteitsnet.
Energie-Allocatiezone (EAZ): Een ruimtelijk afgebakend gebied waar energiefuncties zoals energieopslagsysteem (EOS), conversie-installaties (o.a. elektrolysers), warmtebuffering, power-to-gas en andere grootschalige energie-infrastructuur zijn geconcentreerd. In deze zones is verhoogde aandacht vereist voor geluidshinder, externe veiligheidsrisico's, brandveiligheid en emissies. Dit concept vergt sturing van overheden, die door het aanwijzen van dergelijke EAZ's de regie kunnen houden waar clusters van energie-intensieve functies een plek krijgen. Regie op de (landschappelijke) inpassing kan vooraf worden vastgelegd voor onder andere de thema's water, bodem, landschap, biodiversiteit, cultuurhistorie, klimaatadaptatie, wegen, geluid, milieu en gevaar. Dit wordt ook een energielandschap genoemd.
Energieopslag: Het tijdelijk opslaan van energie zodat het op een later moment kan worden gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn, elektriciteit, warmte, waterstof en biogas.
Energiehub: Lokaal samenwerkingsverband (meestal op een bedrijventerrein) waarin bedrijven vraag, aanbod en opslag van elektriciteit op elkaar afstemmen, doorgaans onder een GTO en met een gezamenlijk energiemanagementsysteem.
ESS/EOS:
Energy Storage System (ESS) of Energie Opslag Systeem (EOS). Een systeem dat energie kan opslaan en de afgifte of opslag ervan kan reguleren.
Exploitatie: Zaken en werkzaamheden die het mogelijk maken dat alle activiteiten, die voor de instandhouding nodig zijn, uitgevoerd kunnen worden.
Financiële zekerheid: Vergunninghouder stelt een financiële zekerheid in de vorm van een bankgarantie, borgstelling of gelijkwaardig instrument waarmee de volledige ontmanteling en het herstel van de locatie in de afgesproken staat is gedekt.
Flexibiliteitscontract: Contract tussen netbeheerder en gebruiker waarin afspraken zijn gemaakt over beperking of sturing van de inzet van een installatie, in ruil voor een vergoeding of een lager tarief.
Gekoppelde energieopslag: Een energieopslag zonder eigen netaansluiting, aangesloten achter-de-meter van een hoofdfunctie (opwek of gebruik).
G-CBC (groeps-capaciteitsbeperkingscontract): Variant waarbij deelnemers hun individuele transportvermogen behouden, maar gezamenlijk extra capaciteit krijgen onder voorwaarde van afschakelbaarheid bij congestie.
Groepstransportovereenkomst (GTO): Contractvorm waarbij een groep grootverbruikers gezamenlijk transportvermogen afneemt en dit onderling verdeelt. De juridische basis ligt in de Systeemcode Elektriciteit. Vanaf 1 januari 2027 zijn netbeheerders verplicht een GTO aan te bieden. De GTO geldt als de kerncontractvorm voor energiehubs op bedrijventerreinen.
Grootschalige stand-alone energieopslag: Een energieopslag met eigen netaansluiting op het midden- of hoogspanningsnet, met een vermogen van minimaal 20MW of meer dan 0,4 hectare groot.
Kleinschalige stand-alone energieopslag: Opslag tot 1 MWh capaciteit.
Lokaal innovatief initiatief (initiatiefnemer): Lokaal gedragen initiatieven van bewoners (uit de gemeente West Maas en Waal) of van lokaal gevestigde bedrijven die voldoen aan de voorwaarden die de gemeente stelt.
Lokaal profijt: Aantoonbaar financieel, eigendomsrechtelijk of gebruiksmatig voordeel voor inwoners of bedrijven van de gemeente, voortkomend uit de aanwezigheid van het energieopslagsysteem.
Onbalansmarkt: De markt waar TenneT vraag en aanbod van elektriciteit in nationaal evenwicht brengt. Batterijen kunnen hier actief op inspelen.
PGS 37-1/ 37-2: Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen, richtlijnen voor veilig werken met lithium-ion energiedragers en -systemen.
Tijdelijke energieopslag: Energieopslag bedoeld om tijdelijk te worden gebruikt. De energieopslag is aantoonbaar ondersteunend aan andere tijdelijke activiteiten. Bijvoorbeeld voor evenementen of het opladen van bouwmachines. Wordt ook mobiele batterij (voor elektriciteit) genoemd.
Voorbehouden capaciteit: Transportvermogen op een onderstation dat door de gemeente wordt gereserveerd voor een door haar in gang gezette gebiedsontwikkeling, en dat daarom niet beschikbaar is voor andere initiatieven die dezelfde capaciteit zouden opeisen.

Artikel 2. Toetsingscriteria voor thuis energieopslag buiten (eigen gebruik)

Voor een voorziening voor thuisenergieopslag in de buitenruimte is een omgevingsvergunning vereist indien:
-de hoogte meer dan 1 meter bedraagt;
-het oppervlak meer dan 2 m^2 bedraagt;
-het perceel een monument betreft; of
-de voorziening is gelegen binnen een beschermd stads- of dorpsgezicht.
Voor energieopslag buiten, moet voldaan worden aan de volgende criteria:
a. De energieopslag wordt achter de voorgevel gerealiseerd;
b. De energieopslag voldoet aan het geldende water- en klimaatbeleid;
c. De energieopslag mag deze niet storend zijn in het straatbeeld en mag de beeldkwaliteit niet negatief beïnvloeden. Hiervoor gelden de kaders uit het actuele beleid.

Artikel 3. Toetsingscriteria voor gedeelde energieopslag op bedrijventerrein
Een aanvraag voor bedrijventerrein energieopslag wordt getoetst aan de hieronder opgenomen criteria. Voldoet de aanvraag niet aan een of meer criteria, dan wordt de vergunning geweigerd.
De gemeente toetst hierbij aan de volgende criteria:
a. De aanvrager heeft, na kennisneming van het voorkeurskader (zie A.1), een weloverwogen keuze gemaakt voor de congestieverlichtende maatregel en licht deze afweging toe;
b. De energieopslag voldoet aantoonbaar aan de veiligheidseisen (zie A.2);
c. De energieopslag is passend bij de locatie en het landschap (zie A.3);
d. De energieopslag voldoet aan het geldende water- en klimaatbeleid;
e. De energieopslag wordt binnen een bestaand bouwvlak gerealiseerd;
f. De energieopslag draagt aantoonbaar bij aan en is primair bedoeld voor het verlichten van netcongestie voor de gehele ontwikkeling (bij nieuwbouw) of de omgeving (bij bestaande bouw). De energieopslag is dus niet primair bedoeld voor commerciële energiehandel of andere marktactiviteiten;
g. De energieopslag is bestemd voor collectief en lokaal gebruik door meerdere bedrijven binnen een bedrijventerrein.

Artikel 4. Toetsingscriteria voor bedrijf/gekoppelde energieopslag
Een aanvraag voor energieopslag gekoppeld aan een andere functie wordt getoetst aan de hieronder opgenomen criteria. Onder gekoppelde energieopslag valt óók energieopslag die deel uitmaakt van een energiehub met een groepstransportovereenkomst (GTO).
De gemeente toetst hierbij aan de volgende criteria:
a. De aanvrager heeft, na kennisneming van het voorkeurskader (zie A.1), een weloverwogen keuze gemaakt voor de congestieverlichtende maatregel en licht deze afweging toe;
b. De energieopslag voldoet aantoonbaar aan de veiligheidseisen (zie A.2);
c. De energieopslag is passend bij de locatie en het landschap (zie A.3);
d. De energieopslag wordt binnen een bestaand bouwvlak gerealiseerd;
e. De energieopslag voldoet aan het geldende water- en klimaatbeleid;
f. De energieopslag dient achter de meter van de hoofdfunctie (of binnen het groepsvermogen van een GTO) aangesloten te zijn en heeft geen eigen netaansluiting;
g. De energieopslag dient volledig voor de eigen bedrijfsvoering en uitsluitend ter ondersteuning van de hoofdfunctie te worden ingezet. De energieopslag is gekoppeld aan en ondergeschikt aan de hoofdfunctie of, bij een GTO, aan de gezamenlijke activiteiten van de aangesloten deelnemers, en vervult geen zelfstandige hoofdfunctie. Het vermogen van de energieopslag bedraagt maximaal 50% van het vermogen van de hoofdfunctie of van het toegewezen groepsvermogen;
h. De vergunning voor de energieopslag wordt gekoppeld aan de vergunning van de hoofdfunctie. Bij beëindiging, intrekking of het vervallen van de vergunning van de hoofdfunctie, vervalt de vergunning voor de opslag van rechtswege tenzij het college anders besluit. Voor GTO-hubs geldt dat beëindiging van de GTO door de netbeheerder eveneens leidt tot heroverweging van de vergunning voor de opslag.

Artikel 5. Aanvullende criteria voor agrarische bedrijven
Aanvullend op artikel 4 gelden voor agrarische bedrijven die energieopslag willen realiseren de volgende criteria:
a. De energieopslag wordt geplaatst binnen het agrarisch bouwvlak;
b. Het ruimtebeslag t.b.v. energieopslag niet mag leiden tot verdringing van de agrarische hoofdfunctie.
c. Wanneer het niet mogelijk is de energieopslag binnen het agrarisch bouwvlak te plaatsen, worden de mogelijkheden voor vergroting van het agrarisch bouwvlak onderzocht. Daarnaast dient uit een stedenbouwkundige beoordeling te blijken dat plaatsing buiten het bouwvlak ruimtelijk aanvaardbaar is.
d. De energieopslag is zoveel mogelijk geïntegreerd in de ruimtelijke en landschappelijke ontwikkeling van het erf. Hiervoor gelden de kaders uit het actuele beleid.

Artikel 6. Toetsingscriteria grootschalige stand-alone energieopslag
Een aanvraag voor grootschalige stand-alone energieopslag wordt getoetst aan de hieronder opgenomen criteria. Voldoet de aanvraag niet aan één of meerdere criteria, dan wordt de vergunning geweigerd. Deze aanvraag kan alleen worden ingediend voor een tijdelijke vergunning van maximaal 15 jaar door de aanvrager van de energieopslag.
Een aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:
a. De energieopslag is minimaal 20MW of meer dan 0,4 hectare groot met eigen aansluiting;
b. De aanvrager heeft, na kennisneming van het voorkeurskader (zie A.1), een weloverwogen keuze gemaakt voor de congestieverlichtende maatregel en licht deze afweging toe;
c. De energieopslag voldoet aantoonbaar aan de veiligheidseisen (zie A.2);
d. De aanvraag bevat een landschappelijk inpassingsplan waarin wordt aangetoond dat de opslag past bij de locatie en het landschap en er dient streekeigen beplanting toegepast te worden (zie A.3). Verlichting mag alleen aan zijn wanneer werkzaamheden plaatsvinden. Waar mogelijk dient de opslag voorzien te zijn van een sedumdak;
e. De energieopslag mag niet storend zijn in het straatbeeld en mag de beeldkwaliteit niet negatief beïnvloeden. Hiervoor gelden de kaders uit het actuele beleid;
f. De energieopslag voldoet aan het geldende water- en klimaatbeleid;
g. De energieopslag mag geen afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van het betreffende landschapstype zoals beschreven in de Omgevingsvisie;
h. De grootschalige stand-alone energieopslag bevindt zich niet in het komgebied;
i. De energieopslag wordt aangesloten binnen 50 meter tot 2,5 kilometer van een HS- of MS-station en heeft een minimale opslagduur van 4 uur bij nominaal vermogen. Afwijkingen hiervan dienen expliciet te worden gemotiveerd in de aanvraag;
j. De aanvraag mag niet leiden tot belemmering van andere gemeentelijk gewenste ontwikkelingen, met name woningbouw- en gebiedsontwikkelingen die afhankelijk zijn van hetzelfde onderstation. Capaciteit die benodigd is voor door de gemeente geïnitieerde gebiedsontwikkelingen wordt als voorbehouden capaciteit beschouwd en heeft voorrang. Bij een conflict over beschikbare capaciteit worden alternatieven of fasering met Liander onderzocht. Indien noodzakelijk wordt de voorrang planologisch geborgd (zie A.4).
k. De aanvrager toont lokaal profijt aan (zie A.5);
l. De vergunning wordt verleend voor de termijn van maximaal 15 jaar. Dit is inclusief de verplichte ontmanteling bij einde-termijn;
m. Financiële zekerheid is voldoende aangetoond;
n. Aanvragen die worden aangemerkt als grootschalige infrastructurele (kunst)werken (A.6), hebben bindend advies nodig van de gemeenteraad, wanneer:
i. het vermogen meer dan 20 MW bedraagt of de oppervlakte groter is dan 0,4 hectare, én binnen 200 meter woningen of andere kwetsbare objecten aanwezig zijn; of
ii. het vermogen meer dan 70 MW bedraagt of de oppervlakte groter is dan 1 hectare.
o. Bij aanvragen voor energieopslag met een vermogen van minimaal 20 MW en/of een ruimtebeslag van minimaal 0,4 hectare (exclusief landschappelijke inpassing) bevat de aanvraag een participatieverslag waaruit blijkt dat een participatietraject is doorlopen (A.6).

Artikel 7. Toetsingscriteria voor tijdelijke energieopslag
Voldoet de aanvraag niet aan één of meerdere criteria, dan wordt de vergunning geweigerd.
De gemeente toetst hierbij aan de volgende criteria:
a. Tijdelijke energieopslag moet aantoonbaar ondersteunend zijn aan andere tijdelijke activiteiten, zoals bouwactiviteiten of evenementen. Bij voorkeur is het vergunnen van de tijdelijke energieopslag onderdeel van de vergunning van de tijdelijke activiteit;
b. De energieopslag voldoet aantoonbaar aan de veiligheidseisen (zie A.2);
c. Landschappelijke inpassing (A.3) is mogelijk beperkter vanwege de tijdelijke aard. Echter is dit situatieafhankelijk en wordt dit bepaald tijdens de vergunningsverlening;
d. De energieopslag voldoet aan het geldende water- en klimaatbeleid;
e. De energieopslag mag geen afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van het betreffende landschapstype zoals beschreven in de Omgevingsvisie;
f. Bij de beoordeling of tijdelijke energieopslag kan worden toegestaan, is het advies van Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) en Veiligheidsregio Gelderland-Zuid leidend.

Artikel 8. Financiële zekerheid voor ontmanteling
Grootschalige energieopslagsystemen hebben een beperkte economische levensduur. De gemeente wil voorkomen dat installaties na einde-levensduur als kostenpost op de eigenaar van de grond of op de gemeenschap terechtkomen. Daarom verstrekt de vergunninghouder bij de aanvraag een bankgarantie ter hoogte van 100% van de geraamde ontmantelingskosten als financiële zekerheid. Hiermee

is de volledige ontmanteling en het herstel van de locatie in oorspronkelijke staat gedekt. De hoogte van de zekerheid wordt bij aanvraag vastgesteld op basis van een onafhankelijke kostenraming.

Artikel 9. Afwegingskader bij meerdere initiatieven
Wanneer zich meerdere initiatieven voor grootschalige stand-alone energieopslag aandienen die elk afzonderlijk voldoen aan de criteria uit Artikel 6, maar die tezamen een onevenredig beslag leggen op de beschikbare transportcapaciteit of op de ruimtelijke draagkracht van de gemeente, past het college het hieronder opgenomen afwegingskader toe.
- Inpassing in bestaand landschap: De opslag past in de bestaande ruimtelijke structuur met behoud van ruimtelijke kwaliteit zonder aanvullende bouwstenen.
- Aanpassing van het bestaande landschap: De opslag vraagt om aanvullende ruimtelijke bouwstenen (beplanting, aarden wal, herindeling perceel). Inpassing vraagt investering in de ruimtelijke kwaliteit.
- Transformatie naar energielandschap: De schaal vraagt om een nieuw, samenhangend energielandschap (opslag in combinatie met opwek, waterberging, natuur). De huidige structuur dient heringericht te worden.

Binnen eenzelfde strategie wordt voorrang gegeven aan initiatieven met de meeste en meest kwalitatieve meekoppelkansen. Meekoppelkansen zijn onder meer:
- Bijdrage aan leefbaarheid in het gebied.
- Recreatief medegebruik (bijvoorbeeld wandelroute langs de locatie).
- Economische versterking (nieuwe verdienmodellen voor agrariërs, lokaal eigendom, omgevingsfonds).
- Natuur- en landschapsdoelen (biodiversiteit, versterking landschappelijke structuren).
- Koppeling aan bestaande of geplande opwek (cable pooling).
- Bijdrage aan realisatie woningbouw of verduurzaming in de directe omgeving.

Artikel 10. Veiligheid
De energieopslag voldoet aan alle daaraan gestelde (nationale en internationale) veiligheidseisen.

Artikel 11. Aansprakelijkheid
De aanvrager is aansprakelijk voor alle schade in de breedste zin van het woord, die door het gebruik van de energieopslag aan derden wordt veroorzaakt. De gemeente West Maas en Waal is op geen enkele manier aansprakelijk voor eventuele schade die door de energieopslag is veroorzaakt. De aanvrager van grootschalige energieopslag verzekert zich voor eventuele schade voor minimaal een bedrag van € 1 miljoen per gebeurtenis en dient dit bij de aanvraag aan te tonen. Bij kleinschalige energieopslag is dit naar rato van de investering.

Artikel 11. Handhaving
Het college ziet toe op het juiste gebruik van de aangewezen locaties voor energieopslag en kan indien nodig handhavend optreden. Het juiste gebruik is conform de vergunningsvereisten ingericht en onderhouden.

Artikel 12. Intrekken/wijzigen vergunning
1. Het college kan in geval een energieopslag niet voldoet aan de veiligheidseisen, uitlokt tot geweld of een andere bijzondere omstandigheid de vergunning intrekken;
2. Het college kan de vergunning ook wijzigen of intrekken, indien er zwaarwegende aanpassingen in het landschap nodig zijn waar de energieopslag een belemmering in vormt. In dat geval gaat de gemeente met de aanvrager in gesprek en komen de kosten voor rekening van de gemeente.

Artikel 13. Hardheidsclausule
Het College van B&W kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze beleidsregels.

Artikel 14. Inwerkingtreding en citeertitel
• Deze beleidsregel treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking;
• Deze beleidsregel kan worden aangehaald als ‘Beleidsregels energieopslag gemeente West Maas en Waal 2026’.

Vastgesteld door burgemeester en wethouders,
(Didier) Oosterom gemeentesecretaris V.M. (Vincent) van Neerbos burgemeester

Bijlage A

A.1 Afweging meest doelmatige oplossing voor netcongestie

Eén van de redenen voor de inzet van energieopslag is het verlichten van netcongestie. De gemeente stimuleert initiatiefnemers om eerst te onderzoeken of andere maatregelen mogelijk zijn, zoals energiebesparing, vraagsturing, flexibilisering van processen of het beter spreiden van energieverbruik.
De gemeente hanteert daarbij een voorkeursvolgorde. Energieopslag is niet het vertrekpunt, maar wordt beschouwd als een mogelijke oplossing wanneer minder ingrijpende of kosteneffectievere maatregelen onvoldoende resultaat bieden.
Indien energieopslag noodzakelijk blijkt, wordt onderbouwd waarom de gekozen vorm van opslag passend is voor de betreffende situatie en hoe deze bijdraagt aan een doelmatig gebruik van het elektriciteitsnet. Afhankelijk van de situatie kunnen andere flexibiliteitsmaatregelen, waaronder warmteopslag, vraagsturing of energiebesparing, een effectievere bijdrage leveren aan het beperken van de belasting van het elektriciteitsnet dan elektriciteitsopslag.

Nr	Voorkeursoplossing	Wat houdt dit in?
1	Besparen en pieken spreiden	Eerst vragen: kan de vraag of opwek worden verminderd of in de tijd worden verschoven? Slim laden, energiemanagement, procesaanpassingen bij bedrijven. Deze oplossingen vragen geen ruimte.
2	Energiedelen en collectieve oplossingen	Kan de oplossing collectief worden georganiseerd? Op bedrijventerreinen is een energiehub met een groepstransportovereenkomst (GTO) de voorkeursvorm; in woonkernen een energiegemeenschap. Dit voorkomt inefficiëntie, vergroot maatschappelijk draagvlak en benut bestaande aansluitingen beter. Een bedrijventerrein batterij zou ook een collectieve oplossing kunnen zijn.
3	Opslag achter-de-meter bij opwek of gebruik	Wanneer opslag nodig is, heeft opslag gekoppeld aan een bestaande opwek- of gebruikslocatie de voorkeur boven een stand-alone batterij. Dit bespaart een aparte netaansluiting en houdt de energie lokaler.
4	Grootschalige Stand-alone opslag bij onderstation en/of geclusterd in Energie Allocatie Zone (EAZ)	Pas wanneer de voorgaande opties niet toereikend of niet beschikbaar zijn, komt grootschalige stand-alone energieopslag met eigen aansluiting in beeld. Deze vraagt de meeste ruimtelijke en maatschappelijke inpassing. Voorkeur is dat deze vlakbij onderstation of geclusterd met ander energie intensieve activiteiten in een Energie Allocatie Zone (EAZ) wordt geplaatst.
5	Grootschalige Stand-alone opslag verder weg van onderstation en buiten EAZ	Pas wanneer de voorgaande optie niet beschikbaar is, komt grootschalige stand-alone energieopslag verder weg van het onderstation of buiten een EAZ in beeld.

A.2 Veilige energieopslag

Energie opslaan kan op vele manieren. De ontwikkelingen volgend elkaar in rap tempo op. In alle vormen is het van belang dat de opslag veilig plaatsvindt volgens heersende veiligheidsregels voor die energiesoort en vorm.
Het energieopslag moet aantoonbaar voldoen aan de veiligheidsregels van de Veiligheidsregio, zoals de richtlijnen PGS37-1 en PGS37-2. Deze richtlijnen gelden voor de meest voorkomende soort energieopslag, namelijk Lithium-ion batterijen. In een PGS-richtlijn staan de belangrijkste risico's van die activiteiten voor de veiligheid van werknemers, de veiligheid van de omgeving en de brandveiligheid. Ook staan in een PGS-richtlijn de mogelijke gevolgen van die risico's voor het bestrijden van een ramp. Om de risico's te beheersen en de negatieve effecten voor mens en milieu te beperken zijn doelen geformuleerd.
Bij aanvragen wordt ook expliciet getoetst op het rapport RIVM 2024-0012 over de omgevingsveiligheid van energieopslagsystemen. Dat geldt ook voor de batterijverordening en cybersecuritywetgeving (CSA, NIS2). Deze worden landelijk de komende jaren landelijk verplicht en moeten zorgen voor meer duidelijkheid en een eerlijk speelveld, vooral rond fysieke veiligheid en vergunningen. De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid brengt advies uit welke in de besluitvorming wordt betrokken.
Het is van belang dat de eigenaar van de opslag aantoont dat de opslag veilig en verantwoord is en niet schadelijk is voor de mens, flora en fauna. Hiervoor moet ook gekeken naar de juiste maatregelen voor als er iets fout zou gaan. De aanvraag moet een calamiteitenplan bevatten welke aantoont dat de Regionale Handreiking Bluswater en Bereikbaarheid van de veiligheidsregio of een vergelijkbare handreiking wordt gevolgd.
Energieopslag wordt na de vergunningstermijn hergebruikt of volgens dan geaccepteerde regels en richtlijnen gerecycled. In planvorming dienen deze kosten te worden meegenomen en gereserveerd.

A.3 Passend bij de locatie en het landschap

Energieopslag kan fors van omvang zijn en/of zichtbaar vanuit diverse kanten gezien ons open landschap. We stellen in het LOP locatie specifieke eisen per landschapstype, omdat het van belang is dat energie-

opslag goed landschappelijk wordt ingepast. Keuze voor locatie is mede afhankelijk van hoe goed de energieopslag daar landschappelijk kan worden ingepast. Hoeveel landschappelijk inpassing nodig is, is ook weer afhankelijk van de gekozen locatie. Ook mag de energieopslag geen afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van het betreffende landschapstype zoals beschreven in de Omgevingsvisie.
Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) en het biodiversiteitsplan vormen het kader voor het behoud van de kwaliteit en het karakter van het landschap. In deze documenten is vastgelegd welke ontwikkelingen de gemeente in het landschap wenselijk acht en welke niet. Ten tijde van het opstellen van deze plannen was energieopslag als ruimtelijke ontwikkeling nog niet aan de orde. Energieopslag mag in ieder geval geen afbreuk doen aan de landschappelijke kwaliteit en dient zorgvuldig landschappelijk te worden ingepast. Wat als conflicterend wordt beschouwd en welke vorm van inpassing passend is, verschilt per gebied. Initiatieven voor energieopslag moeten daarom aansluiten bij de uitgangspunten en doelstellingen van het LOP en het biodiversiteitsplan.
Goede landschappelijke inpassing zorgt ervoor dat:
• de industriële uitstraling van energieopslag wordt verzacht;
• het binnen het bredere landschap past en
• de ecologische kwaliteit van de omgeving wordt versterkt.
We sturen op robuuste groene randen met kwaliteit. Dit betekent dat energieopslag in ieder geval met streekeigen beplanting afgeschermd moet worden, wat een verhoging van de biodiversiteit oplevert. Om te zorgen dat de beplanting dicht genoeg is, kan gebruik worden gemaakt van aardewallen of hekwerken. Veiligheidsmaatregelen die effect hebben op de landelijke inpassing, zoals camera's op betonblokken dienen ook meegenomen te worden in de aanvraag, zodat deze ook voldoen aan de landschappelijke inpassingseisen. De energieopslag kan alleen geplaatst worden in gebieden waar het open landschap niet geschaad wordt.
De opslag, in welke vorm dan ook, mag geen onnodig negatief effect hebben op de aanwezige soorten. Of en welk type verlichting bij de opslag is toegestaan, hangt af van de aanwezige soorten. Verlichting mag alleen worden geplaatst in afstemming met en na toestemming van de gemeente.
Energieopslag die samen of in ondersteuning van een andere (bestaande) ontwikkeling wordt geplaatst, moet zoveel mogelijk aansluiten bij de landschappelijke inpassing daarvan.
Binnen een gebied dat is opgenomen in het LOP moet altijd een landschappelijk inpassingsplan worden opgesteld met doorsnedes en/of 3D-visualiaties om het ruimtelijke effect aan te tonen. Het is aan de initiatiefnemer om ervoor te zorgen dat de landschappelijke inpassing ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt zoals gepland en in stand wordt gehouden. Het landschappelijk inpassingsplan wordt getoetst op beheersbaarheid.
Na einde van de vergunningstermijn en ontmanteling dient de afgesproken landschappelijke inpassing te worden behouden.

Opslagladder bedrijventerrein energieopslag

In onderstaande opslagladder wordt aangegeven welke locaties voor bedrijventerrein energieopslag de voorkeur hebben boven andere locaties. Hoe hoger op de ladder (dichter bij trede 1), hoe gewenster de locatie.

Trede	Locatie	Toelichting
1	privéterrein geclusterd/multifunctioneel	Dit is opslag op privéterrein, waarbij de opslag bij elkaar wordt geconcentreerd en/of dezelfde ruimte multifunctioneel wordt gebruikt, bijvoorbeeld doordat de opslag deel is van een groter gebouw of ook zonopwek wordt ingezet.
2	privéterrein los/verspreid	Dit is opslag op privéterrein, waarbij de opslag verspreid over het terrein wordt gerealiseerd, zonder multifunctioneel ruimtegebruik,
3	Braak en restgronden geclusterd/multifunctioneel	Dit is opslag op braak en restgronden, zoals spuitzones of reststroken langs infrastructuur die geen of niet langer een functie hebben of een functie die met opslag kan worden gecombineerd. De opslag wordt geconcentreerd en de ruimte wordt multifunctioneel ingezet.
4	Braak en restgronden los/verspreid	Dit is opslag op braak- en restgronden, zoals spuitzones of reststroken langs infrastructuur die geen of niet langer een functie hebben of een functie die met opslag kan worden gecombineerd. De opslag is verspreid en ruimte wordt niet multifunctioneel gebruikt.

Opslagladder grootschalige standalone opslag

In onderstaande opslagladder wordt aangegeven welke locaties voor grootschalige standalone energieopslag de voorkeur hebben boven andere locaties. Hoe hoger op de ladder (dichter bij trede 1), hoe gewenster de locatie.

Trede	locatie	toelichting
1	Nabij onderstation op een industriële locatie	Grootschalige standalone energieopslag krijgen bij voorkeur een plek op bestaande bedrijventerreinen of industriële locaties die zijn gelegen in de directe nabijheid van een onderstation.

		Deze trede biedt ruimte voor netbatterijen op bestaande industrieterreinen, zolang de (indien nodig) nettechnische koppeling en de ruimtelijke samenhang met het onderstation overtuigend zijn.
2	Energie-allocatiezone (eaz) nabij onderstation	Grootschalige standalone energieopslag worden bij voorkeur gerealiseerd binnen Energie-Allocatiezones (EAZ) die zijn gelegen in de directe nabijheid van een bestaand of gepland onderstation. Met een EAZ wordt een planologisch aangewezen gebied bedoeld dat specifiek is ingericht voor energie-intensieve functies. Binnen deze zones wordt gestuurd op clustering van energie-infrastructuur, opslag en opwek. Dergelijke zones zijn nog niet aangewezen. Deze trede combineert een directe relatie met het elektriciteitsnet met een ruimtelijke context die passend is bij grootschalige technische installaties.
3	Nabij onderstation, zonder industriële omgeving	Indien in de directe nabijheid van een onderstation geen geschikte industriële of bedrijventerreinlocaties beschikbaar zijn, kan een netbatterij worden gerealiseerd nabij een onderstation op een andere locatie, mits wordt voldaan aan de eisen waar toepasbaar in hoofdstuk 4 en 5.
4	Industrieterreinen zonder directe koppeling aan een onderstation	Wanneer plaatsing nabij een onderstation niet mogelijk is, kunnen grootschalige standalone energieopslag worden toegestaan op overige industrieterreinen of bedrijventerreinen.
5	Overige gronden (nee, tenzij)	Het realiseren van grootschalige standalone energieopslag op overige gronden, waaronder het open landschap, landbouw en natuurgronden, is in beginsel niet wenselijk. Afwijking van deze voorkeursvolgorde is alleen mogelijk indien: • hogere treden aantoonbaar niet haalbaar zijn; • sprake is van een zwaarwegend netbelang; • de locatiekeuze zorgvuldig en expliciet wordt gemotiveerd en onderbouwd

A.4 Voorkomen van onevenredige gebruik van netcapaciteit door grootschalige stand-alone energieopslag

De gemeente wil voorkomen dat één marktpartij voor langere tijd een zodanig groot deel van de beschikbare aansluitcapaciteit op een onderstation claimt, dat andere, volgens gemeentelijk beleid wenselijke ontwikkelingen (zoals woningbouw, collectieve opslag en bedrijfsuitbreiding) geen ruimte meer krijgen. De gemeente hanteert daartoe de volgende uitgangspunten:
• Vergunningen voor energieopslag worden verleend voor een bepaalde tijd (15 jaar) met kans op verlenging, maar nooit voor onbepaalde tijd.
• Bij het afwegen van meerdere initiatieven weegt de gemeente uitdrukkelijk of het initiatief de ontwikkelcapaciteit op het betreffende onderstation onevenredig beperkt.
• De gemeente stemt dit af met Liander via een periodiek capaciteitsoverleg.
Indien nodig kan de gemeente netcapaciteit reserveren/voorbehouden voor specifieke ontwikkelingen. Indien (grootschalige) energieopslag beslag zou leggen op die voorbehouden netcapaciteit, kan de gemeente de aanvraag weigeren. Wanneer de gemeente zelf opdrachtgever of initiatiefnemer is van een gebiedsontwikkeling die capaciteit vraagt op hetzelfde onderstation als waar een aanvraag voor grootschalige stand-alone energieopslag betrekking op heeft, heeft die gebiedsontwikkeling voorrang. De gemeente kan deze voorrang borgen door het betreffende transportvermogen te beschouwen als 'voorbehouden capaciteit' voor de gebiedsontwikkeling. Een aanvraag voor grootschalige energieopslag die beslag legt op deze voorbehouden capaciteit wordt geweigerd, tenzij Liander kan bevestigen dat de aanvraag de gebiedsontwikkeling niet frustreert.

A.5 Inwoners profiteren van energieopslag

Energieopslag legt vaak beslag op schaarse ruimte en netcapaciteit. Daarom is het belangrijk dat inwoners van de energieopslag profiteren. De gemeente verwacht van initiatiefnemers dat zij aantoonbaar werk maken van één of meer van de volgende vormen van lokaal profijt:
• Lokaal (mede-)eigendom (bijvoorbeeld 50% aandeel voor lokale coöperatie of burgerinitiatief, aansluitend op de RES-norm voor lokaal eigendom).
• Bijdrage aan een omgevingsfonds voor de directe omgeving.
• Voorrang bij gebruik van de opslag voor lokale opwekinstallaties of lokale afnemers.
• Afdracht aan een gemeentelijk fonds voor energietransitie of landschapskwaliteit.

A.6 Realisatie met participatie inwoners

Participatie is verplicht bij aanvragen voor alle batterijsystemen met een vermogen van minimaal 20 MW en/of een ruimtebeslag van minimaal 0,4 hectare (exclusief landschappelijke inpassing). De initiatiefnemer moet in die gevallen omwonenden en relevante maatschappelijke organisaties betrekken. De resultaten worden vastgelegd in een participatieverslag die ook met de gemeente wordt gedeeld.